

BÀI TẬP

Thầy giáo : Nguyễn Quốc Tùng

Toán 10

Bài 21

ĐƯỜNG TRÒN
TRONG MẶT PHẪNG TOẠ ĐỘ

Bài 7.13

Phương trình đường tròn có dạng: $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$

Từ phương trình $(x+3)^2 + (y-3)^2 = 36$, ta có:

$$a = -3, b = 3 \text{ và } R^2 = 36 \Rightarrow R = 6$$

Vậy đường tròn có tâm $I(-3;3)$ và bán kính $R = 6$.

Bài 7.14

a) $x^2 + y^2 + xy + 4x - 2 = 0$: Không là phương trình đường tròn vì có xuất hiện số hạng xy .

b) $x^2 + y^2 - 2x - 4y + 5 = 0$: Có $a = 1, b = 2, c = 5$. Xét $a^2 + b^2 - c = 1^2 + 2^2 - 5 = 0$. Vì R^2 phải lớn hơn 0 nên đây không phải là phương trình đường tròn (đây là một điểm).

c) $x^2 + y^2 + 6x - 8y + 1 = 0$: Có $a = -3, b = 4, c = 1$. Xét $a^2 + b^2 - c = (-3)^2 + 4^2 - 1 = 24 > 0$.

Đây là phương trình đường tròn có tâm $I(-3;4)$ và bán kính $R = \sqrt{24} = 2\sqrt{6}$.

Bài 7.15

a) Đường tròn (C) có tâm $I(-2;5)$ và $R = 7$:

$$(x+2)^2 + (y-5)^2 = 49$$

b) Bán kính $R = IA = \sqrt{(-2-1)^2 + (2-(-2))^2} = \sqrt{(-3)^2 + 4^2} = 5$:

$$(x-1)^2 + (y+2)^2 = 25$$

c) Tâm I là trung điểm $AB \Rightarrow I(-2;1)$. Bán kính $R = \frac{AB}{2} = \frac{\sqrt{(-3-(-1))^2 + (5-(-3))^2}}{2} = \frac{\sqrt{68}}{2} = \sqrt{17}$:

$$(x+2)^2 + (y-1)^2 = 17$$

d) Bán kính $R = d(I, \Delta) = \frac{|1+2(3)+3|}{\sqrt{1^2+2^2}} = \frac{10}{\sqrt{5}} = 2\sqrt{5}$:

$$(x-1)^2 + (y-3)^2 = 20$$

Bài 7.16

Gọi phương trình đường tròn ngoại tiếp $\square ABC$ là $x^2 + y^2 - 2ax - 2by + c = 0$. Vì A, B, C thuộc đường tròn nên ta có hệ:

$$\begin{cases} 6^2 + (-2)^2 - 12a + 4b + c = 0 \\ 4^2 + 2^2 - 8a - 4b + c = 0 \\ 5^2 + (-5)^2 - 10a + 10b + c = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -12a + 4b + c = -40 \\ -8a - 4b + c = -20 \\ -10a + 10b + c = -50 \end{cases}$$

Giải hệ phương trình ta được: $a = \frac{25}{6}, b = -\frac{1}{2}, c = \frac{34}{3}$.

Vậy phương trình đường tròn là: $x^2 + y^2 - \frac{25}{3}x + y + \frac{34}{3} = 0$.

Bài 7.17

Đường tròn (C) có tâm $I(-1; 2)$.

Vectơ pháp tuyến của tiếp tuyến d tại $M(0; 2)$ là $\overline{IM} = (0 - (-1); 2 - 2) = (1; 0)$.

Phương trình tiếp tuyến d đi qua $M(0; 2)$ và có VTPT $\vec{n} = (1; 0)$ là:

$$1(x - 0) + 0(y - 2) = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

Bài 7.18

a) Tại $t = 0$: $x = 2 + \sin 0^\circ = 2, y = 4 + \cos 0^\circ = 5 \Rightarrow$ Vị trí ban đầu là $(2; 5)$.

Tại $t = 180$: $x = 2 + \sin 180^\circ = 2, y = 4 + \cos 180^\circ = 3 \Rightarrow$ Vị trí kết thúc là $(2; 3)$.

b) Từ tọa độ vị trí: $x - 2 = \sin t^\circ$ và $y - 4 = \cos t^\circ$.

$$\text{Ta có: } (x - 2)^2 + (y - 4)^2 = \sin^2 t^\circ + \cos^2 t^\circ = 1.$$

Vì $0 \leq t \leq 180$ nên $\sin t^\circ \geq 0 \Rightarrow x - 2 \geq 0 \Rightarrow x \geq 2$.

Quỹ đạo là nửa đường tròn tâm $I(2; 4)$, bán kính $R = 1$ nằm về phía bên phải đường thẳng $x = 2$.

